

TABORIŠČNIK

Štev. 10., Leto II.

ŠPITAL NA DRAVI

Sobota 11. januarja 1947.

KANADA ODPIRA SVOJA VRATA

OTTAVA. PO POROČILIH AMERIŠKIH RADIJSKIH POSTAJ JE KANADSKI PARLAMENT VCERAJ V NAČELU ODOBRIŁ NAČRT ZA VSELITEV VEČ MILIJONOV EVROPEJCEV V KANADO. PODROBNOSTI O NAČRTU POROČILA ZAENKRAT NE NAVAJAJO.

LONDONSKA KONFERENCA

LONDON! V torek bo začela v Londonu svoje delo konferenca namestnikov zunanjih ministrov štirih velesil. Na dnevnem redu je izdelava načrtov mirovniĥ pogodb z Nemčijo in Avstrijo. Konferenco bo osebno odprl britanski zunanji minister Ernest Bevin. Na konferenci bosta delali dve komisiji ločeno ena za Nemčijo druga za Avstrijo. Obe komisiji bosta imeli dnevno po eno sejo. Na mirovniĥ pogodbah je zainteresiraniĥ 18 držav, ki bodo na konferenco deloma odposlale svoja posebna zastopstva. Ni še rešeno vprašanje, ali bo avstrijsko zastopstvo pripuščeno na konferenco ali ne. Velika Britanija bo tozadevno avstrijsko željo podprla. Današnji "Times" objavljajo članek, ki se peča z vprašanjem mirovniĥ pogodb. Ozemljske zahteve napram Avstriji stavi edino Jugoslavija, ki zahteva priključitev Koroške in sicer iz etnoloških in strateških razlogov. Napram Nemčiji pa so postavile teritorijalne zahteve naslednje države: POLJSKA zahteva potrditev svojih sedanjih zapadnih meja na Odri. Poljsko zahtevo bosta podprli Sovjetska zveza in Francija. ČESKOSLOVASKA terja iz strateških razlogov onostranska pobočja Sudetov in nekatera manjša mesta med njimi Ratibor. HOLANDSKA hoče 1750 km² doslej nemškega ozemlja. BELGIJA IN LUKSENBURSKA zahtevata le malo korekturo dosedanjih meja. DANSKA ne postavlja ozemeljskih zahtev, pač pa garancijo za svojo manjšino v Nemčiji.

NEW YORK. Varnostni svet je včeraj odobril tržaški statut, kakor ga je izdelal Svet četvorice. Glasovanja o tem se je vzdržala Avstralija. Zastopniki desetih ostalih članic VS pa so glasovali za potrditev statuta.

MOSKVA. Stalin je včeraj pozno zvečer sprejel feldmaršala Montgomeryja. Montgomery je danes zjutraj odpotoval iz Moskve. Pred odhodom se je zahvalil za prijazen sprejem in gostoljubnost za časa obiska.

LONDON. Britanski veleposlanik v Varšavi je bil poklican na posvet v London radi predstoječih državnozborskih volitev na Poljskem.

BEOGRAD. Predsedstvo prezidija narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije je včeraj odklonilo prošnje za pomilostitev Milutina Štefanovića, Milivoja Jovanovića in Željka Susina, ki so bili v zadnjem špijonskem procesu obsojeni na smrt z ustrelitvijo.

ZAGREB. Pred Vrhovnim sodiščem ljudske republike Hrvaške se je včeraj začel proces proti Ivanu Kirinu, bivšemu ustaškemu polkovniku, Božidarju Cerovskemu in Blažu Lorkoviću, bivšemu poslanku NDH v Bratislavi radi sodelovanja z okupatorjem.

- o -

ZAVEZNIŠKI SVET O BEGUNCIH

DUNAJ, 10. januarja /ACA/. Danes je zavezniški svet na Dunaju imel svojo 40. sejo, kateri je predsedoval ameriški zastopnik. Zavezniški svet je obravnaval prehranjevalni načrt avstrijske vlade za 23. perijodo. Hkrati je sklepal, kaj naj se ukrene, da se pokrije, kar manjka za prehrano avstrijskega prebivalstva. V tej zvezi so obravnavali tudi vprašanje beguncev, ki so v Avstriji.

Meročajna britanska osebnost je k tem vprašanju javnosti sporočila o seji te le podatke: Sovjetski zastopnik je predlagal, naj bi begunci za 24. prehranjevalno perijodo bili izključeni, da ne bi dobivali hrane. V teku svojih izvojanj je naglasil potrebo, da bi Avstrija čim prej bila rešena "preseljenih oseb" /beguncev/. Drugi trije zastopniki, dasi so se strinjali s sovjetskim zastopnikom v tem, da je zadeva nujna, so se izrekli zoper to, da bi se "preseljenim osebam" ustavila hrana. Bili so teh misli, da odgovornost za to, odkod naj dobi potrebne obroke za te ljudi, pada na avstrijsko vlado.

DRŽAVNA POGODBA Z AVSTRIJO

Kakor iz Londona poroča agencija UP, je britanska vlada že izdelala načrt državne pogodbe z Avstrijo ter je predložila tudi ameriški vladi v presojo. Ta se v glavnem strinja s tem britanskim načrtom. Sodijo, da bo ta pogodba v teku kakšnega pol leta zrela in uveljavljena. Glavne misli te avstrijske pogodbe so:

Avstrija naj se prizna za neodvisno državo. - Bodi svobodna in demokratična država. - Zajemčene morajo biti vse svoboščine brez ozira na politično ali versko prepričanje ali raso. - Avstrija naj dobi meje iz leta 1938. - V 90^{dnih} potem, ko bo pogodba podpisana, zavezniške čete zapuste Avstrijo, ki naj bo nato čim prej sprejeta med članice UNO. - Velika Britanija ne bo podpirala jugoslovanskih zahtev po Koroški.

PRETEPI NA SOCIALISTIČNEM KONGRESU.

Ob začetku socialističnega kongresa, ki se je začel v Rimu, so bili veliki pretepi. Ko je Matteotti v imenu svoje skupine izjavil, da strankarsko politiko zdaj vodijo zunanji vplivi, pri čemer je mislil komuniste, je nastal velik vihar in pretep. - Nato je govoril Nenni, ki je zagovarjal zvezo s komunisti. Njegov govor je s početka bil hladno sprejet, na koncu pa so ga delegati odobraval, zlasti, ko je začel napadati katoliško Cerkev. Glede opozicije je dejal: Razkola v naši stranki si žele reakcionarni elementi, pa ga ne bodo doživeli. Le suhe veje bodo odpadle. Za vladanje je redino le večina, ne pa manjšina, ki se mora zadovoljiti z golo kritiko."

O NASTOPU "TERORISTIČNE KOMUNISTIČNE ORGANIZACIJE", ki je nastopila na socialističnem silvestrovanju v Gradcu, poročajo nemški listi. Nastopali so docela vojaško organizirani. Drugo jutro so izvršili napad na socialista Gregorija, ki je bil nevarno ranjen. Teroristi so se izdajali za komuniste, peli pa so nacistične pesmi in oznanjali maščevanje.

PONREJENE JUGOSLOVANSKE DINAR-SKE BANKOVCE je izdajala v Italiji tolpa jugoslovanskih emigrantov pod vodstvom bivših Ustašev. - Tako poročajo listi.

O POMOŽNI AKCIJI LEVA 1947, ko UNRRA ne bo več delovala, je obravnaval posebni pomožni odbor UNO v Lake Success. Zlasti so obravnavali potrebe Jugoslavije, Poljske in Avstrije.

UGIBANJA O BYRNESOVEM ODSTOPU

Ves svet je bil presenečen, ko je prišlo poročilo, da je odstopil ameriški zunanji minister Byrnes, ki so ga prav te dni slavili, da je v njegovem znanenju bilo leto 1946, ki je za Združene države bilo polno uspehov. Kakor je skrivnosten njegov odstop, prav tako je skrivnostna osebnost njegovega naslednika generala Marshalla, o katerem prav nič ne vedo, kako politiko bo poslej vodil. Nihče razen tistih, ki jim je mogoče gledati v zakulisje zunanje politike, si danes ne more biti na jasnem, kako se bodo stvari zdaj razvijale. Na podlagi nekaterih dejstev bi pa tudi z ugibanjem bilo mogoče vsaj približno priti bliže k resničnosti. Naj navedemo nekaj teh dejstev:

Prvo dejstvo je, ki ga vsi listi naglašajo, da je Byrnes nepričakovano odstopil. Drugo dejstvo, ki ga ameriški listi na vso moč naglašajo, je bilo, da Byrnes ni odstopil zaradi nesoglasja s Trumanom. To je soglasna trditvev ameriškega časopisja.

Moskovsko časopisje o tej spremembi doslej še ni sinilo nobene besede. Le angleški komunistični list "Daily Worker" naglašaja, da je Byrnesov naslednik general Marshall "protikomunist". V imenu britanske vlade je izšla uradna izjava, ki obžaluje Byrnesov odstop. Levo krilo delavske stranke, ki je za večje zblížanje s komunisti, pa pravi, da je Byrnesov odstop sunek na desno. Ti britanski levičarski krogi naglašajo, da bi utegnile postati usodno za mednarodno politiko, če bo britanski zunanji minister Bevin tudi z Marshallom tako soglašal, kakor je z Byrnesom.

Francosko časopisje naglašaja, da je Byrnes odstopil ravno po svojih zadnjih velikih uspehah, pri čemer naglašajo, da je pomirljiva politika Moskve, ki se je začela kazati zadnje dni, uspeh Byrnesovega nastopa. Ker pa bo zdaj treba rešiti mnogo težja vprašanja: Nemčijo, Avstrijo in Kitajsko, kar je veliko vprašanje, ali se bo posrečilo, naj za neuspeh ne bi bila odgovorna niti demokratska niti republikanska stranka, ker bi ta pogajanja vodil Marshall, ki je nadstrankarski človek.

Najbolj so se prestrašili Byrnesovega odstopa Nemci, ki so upali, da bo Byrnes uredničil svoj v Stuttgartu izrečeni program glede enotne Nemčije. - To so prvi glasovi zunanjega časopisja. Je pa še nekaj zanimivih dejstev:

V teku nekaj dni je odstopil predsednik ameriške atomske komisije senator Baruh, vrhovni poveljnik ameriških čet v Nemčiji in Avstriji je bil odpoklican, zdaj je odšel tudi zunanji minister Byrnes.

Byrnes je odstopil tik pred moskovsko konferenco, ki se je nanjo že pripravljala. Odstopil je prav sredi sprejemov in pogovorov, ki jih je imel z italijanskim ministrskim predsednikom De Gasperijem. Še na predvečer je De Gasperiju na čast imel govor, v katerem je naglasil potrebo, da se Italija ne sme vtopiti niti v fašizmu niti v komunizmu in da je zato treba De Gasperijevo politiko podpirati - tudi z Gasperijem in kruhom.

Uspeh odločnega Byrnesovega odstopa je bil brez dvoma ta, da je Sovjetska zveza začela popuščati, če seveda to ni bila samo taktika. Posledica tega sovjetskega popuščanja je bil pomirljivi Trumanov govor, ki brez dvoma ni bil govorjen brez vednosti zunanjega ministra Byrnesa.

Istočasno, ko je za voditelja ameriške zunanje politike imenovan zmagoviti ameriški general iz svetovne vojske, se pa v Moskvi

mudi kot časten gost zmagoviti angleški general Montgomery. In istočasno, ko se to dogaja, se pa generalni štabi Velike Britanije, Kanade in Združenih držav posvetujejo, kako bi v svoje armade vpeljali večjo enotnost, da bi se lažje medsebojno izpopolnjevali, če bi bilo - treba. In istočasno, ko bo v zunanjem uradu civilista zamenjal vojak, hočejo republikanci v ameriško cono Nemčije uvesti upravo ameriških civilistov.

Vsi listi so ob novem letu naglašali, da je Sovjetska zveza tako izčrpana, da potrebuje miru za mnogo let, če si hoče opomoči. In v teh mirnih letih naj bi ji Amerika pomagala s posojili in flagom. Tudi male države, ki so pod sovjetskim vplivom, bodo potrebovale ameriške pomoči in tudi ameriškega kruha v letu 1947, ker to leto silno slabo kaže.

In končno: Ne smemo biti naivni in misliti, da se svet in svetovna politika začneja in končuje med Kopro in Igom. Danes niti Pariz - Moskva ne obsega več svetovne politike. Ta obsega danes le še največje razdalje. In zato ne pozabimo, da se Amerika in Sovjetska zveza danes mnogo manj srečujeta v Evropi, kakor pa se srečujeta v Aziji. Na Kitajskem in v Indiji prebiva blizu 1 milijarda ljudi /najmanj pa 800 - 900 milijonov/. To je malo manj ko polovica vsega človeštva. Te dežele so za zahodnjake in njihovo industrijo največje odjemalke, so to zdaj, bodo pa še bolj v prihodnjosti. In general Marshall je doslej bil ameriški zastopnik na Kitajskem. Dobro se je obnesel. Danes je on največji ameriški strokovnjak za vso ogromno vzhodno Azijo!

GANDI O KATOLIŠKI CERKVI

Ni še dolgo, ko je bilo poročano o Gandijevi izjavi o Kristusu. Danes imamo pred seboj novo njegovo izjavo.

Katoliški škof v Kalkuti mons. Rosch je blagoslovil in odprl novo zavetišče za gobavce v Kalkuti. Pri tej priliki je Gandi poslal izjavo, v kateri katoliškimi misijonom izreka svojo veliko zahvalo, zlasti za vso skrb, ki so jo katoliški misijonarji izkazali gobavcem. Dejal je: "Svet politike in časopisja se more ponašati s kaj malo junaki, kakršen je bil oni pater Damijan, veliki apostol gobavcev. Toda katoliška Cerkev more pokazati na tisoče takih, kakor je bil pater Damijan, ki je svoje življenje posvetil službi gobavcev."

DROBNE NOVICE.

DOBRI JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKI ODNOSI so podlaga italijanske države - tako je v Washingtonu častnikarjem povedal ital. ministrski predsednik De Gasperi, ki je še dostavil, da je poslal v Belgrad svojega posebnega odposlanca, da se tam dogovori o trgovinskih odnosih reparacijah, varstvu narodnih manjšin in obmejnih nejasnostih.

PERZIJSKA VLADA izjavlja, da bo do 11. januarja izpustila iz zaporov vse politične kaznjence, da tako zagotovi popolno volivno svobodo.

V HAMBURGU je zmrznilo 17 ljudi 41 pa jih je v bolnišnicah zaradi hudih zmrzlin.

NA OGRSKEM je bil pretekle dni tak mraz, da je ponekod toplomer kazal 36 stopinj pod ničlo. Povprečje je bilo povsod 30 stopinj. Zdaj je mraz odnehal in ga je le še 18 st.

3 DELAVCE potrebuje higijenska skupina. Zglasite se pri Golobi - ču, baraka 52.

IZGUEIL sem v petek zjutraj črn rožni venec. Kdor ga je našel, se naproša, naj ga vrne v bar. 20a - Pahor.

SPREJMEM V VEZAVO knjige: Skavitizen ter pesniški zbirki Kolarič-Kovačič. - Knjigoveznica bar. 13.

IZGUBIL sem žepni nož z rjavim ročajem od bar. 11 do 58. ali od 11 do 13. Najditelj se naproša, da ga proti nagradi vrne v bar. 11/8.